

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE FAUNA SILVESTRE DE MENORCA

MEMÒRIA ANUAL 2024

Març, 2025

Gestionat per:

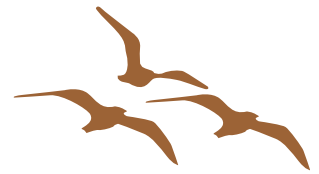
**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Consorci per a la Recuperació
de la Fauna

GOB
MENORCA

ECOLOGISME RESPONSABLE

Redacció i elaboració de continguts i anàlisi i tractament de dades:

Míriam García Vendrell, Coordinadora del Centre de Recuperació de
Fauna Silvestre de Menorca

Les imatges incloses en aquesta memòria tècnica són propietat de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, atès que han estat preses en el marc de la seva tutela sobre la fauna silvestre i en el desenvolupament de les activitats del GOB Menorca i del Centre de Recuperació de Fauna Silvestre de Menorca. Es reconeix l'autoria de les persones que han capturat les imatges mitjançant la citació del seu nom en cada fotografia cedida.

ÍNDEX

1. Introducció

2. Centre de recuperació

- a. Equip de feina
- b. Registre històric d'ingressos
- c. Resum dels ingressos del 2024
 - I. Ingressos fauna silvestre
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Ingressos mensuals
 - 3. Distribució per classes
 - 4. A destacar de les espècies ingressades
 - 5. Municipis de procedència
 - 6. Principals causes d'ingrés
 - 7. Resolucions dels ingressos
 - 8. Marcatge
 - 9. Dades d'espècies amenaçades
 - II. Ingressos exòtics i domèstics
 - 1. Via d'entrada
 - 2. Distribució per classes
 - 3. Municipis de procedència
 - 4. Principals causes d'ingrés
 - 5. Resolucions dels ingressos
- d. Actuacions de rescat d'amfibis
- e. Alliberaments destacats de l'any
- f. Sessions de necròpsies

ÍNDEX

3. Educació ambiental

- a. Visites escolars
- b. Excursió Escola d'Adults
- c. Portes obertes
- d. Visites d'estiu

4. Voluntariat

- a. Al Centre de Recuperació
- b. Programa de cria de polls

5. Formació

- a. Policies municipals de Menorca
- a. Estudiants en pràctiques

6. Divulgació

7. Col·laboracions amb projectes científics

- a. Projectes
- b. Workshop estatal de tortugues marines

8. Agraïments

- a. Establiments i entitats col·laboradores
- b. Equip de treball i col·laboradors

ANNEXOS

CONTACTE

1. INTRODUCCIÓ

L'any 1987 el **GOB Menorca** va decidir organitzar uns equips de gent voluntària per oferir assistència a la fauna silvestre accidentada, que no disposava de cap servei d'atenció. Veterinaris i naturalistes s'aplicaven a rebre animals i procurar la seva recuperació. Una dècada més tard, es van muntar les instal·lacions actuals del **Centre de Recuperació de Fauna Silvestre**, alçades també amb mans voluntàries i ubicades a les pedreres de s'Hostal gràcies a la col·laboració de la **Fundació Lithica**.

Després de 20 anys de funcionament voluntariós però eficaç, en 2018 es signa un conveni amb el **Consorci per a la Recuperació de la Fauna de les Illes Balears** (COFIB), que permet augmentar el servei i les dotacions. Avui, es recullen cada any centenars d'exemplars de fauna silvestre, que són atesos de manera professional i, sempre que és possible, retornats a la natura. El Centre de Fauna acull també visites escolars i de públic en general, per donar a conèixer els reptes de la nostra biodiversitat.

1. INTRODUCCIÓ

D'entre les diverses tasques que assumeix el CRFS Me s'hi troben:

- Atenció telefònica, recollida i assistència a la fauna els 365 dies a l'any, 24 hores.
- Rehabilitació, marcatge i alliberaments d'espècies silvestres. Les aus són anellades amb anelles metàl·liques homologades, els mamífers s'identifiquen amb microxips i a les tortugues de terra amb fotoidentificació.
- Servei veterinari de la clínica Jaume Pons.
- Necròpsies d'animals facilitats en custòdia pels Agents de Medi Ambient per determinar causes de mortalitat amb indicis de mort no natural.
- Educació ambiental i tasques de divulgació.
- Suport a la Fundació Palma Aquàrium amb el rescat d'espècies marines protegides.
- Assessorament, recepció i gestió d'espècies al·lòctones i domèstics extraviats.
- Cura i manteniment de la línia d'animals irrecuperables que romanen al CRFS Me.
- Bioteri: manteniment de 10 línies de ratolins per a proporcionar aliment viu/fresc quan és necessari.
- Tasques administratives derivades del CRFS Me.
- Manteniment i reforma de les instal·lacions.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Equip de feina

EL CRFS Me vetlla per la fauna silvestre accidentada oferint assistència i servei de recollida arreu de l'illa sense descans, els 365 dies de l'any.

És gràcies a l'augment del nivell de conscienciació ciutadana pel que fa a la preservació i conservació del medi ambient, que cada any l'equip del CRFS Me atèn i gestiona un elevat nombre de telefonades d'avisos referents a la fauna.

Aquest equip a la vegada ofereix un servei de recollida dels animals, s'encarrega de la recepció i de la gestió dels ingressos i de la posterior reintroducció dels individus recuperats novament al seu hàbitat. No obstant, com que el volum d'avisos de la ciutadania és tan elevat i de logística complexa, el CRFS Me compta amb l'**ajuda i cooperació** principalment dels **cossos de les policies locals i de les clíniques veterinàries** de l'illa com a punts de recollida d'animals accidentats.

Tanmateix, l'equip del CRFS Me s'encarrega de la divulgació i de l'educació ambiental relacionada amb el Centre i organitza **diverses jornades de voluntariat** a l'any que resulten **indispensables** per poder seguir realitzant les tasques rutinàries del Centre, el manteniment de les instal·lacions i l'atenció necessària als ingressats.

619 834 597

Camí Vell km1,
07760, Ciutadella
de Menorca

Personal del CRFS Me:

- Coordinació: 1
- Biòlogues: 2
- Tècniques: 1
- Guia visites estiu: 1

Equip de voluntàries:

- CRFS Me: 22
- Programa europeu: 4
- Programa cria de polls: 6
- Recollides: 9

Agraïments per col·laboració:

- Polícies municipals
- Policia Nacional
- Seprona i Guàrdia Civil
- Agents de Medi Ambient
- Bombers de Ciutadella i Maó
- Clíniques veterinàries
- Protectores d'animals de Ciutadella i Maó

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Registre històric d'ingressos

En els 27 anys de funcionament del CRFS Me s'han atès 27.605 animals, dels quals 16.949 han estat tortugues de terra (*Testudo hermanni*) provinents de la captivitat.

Al llarg dels anys es veu una marcada diferència pel que fa el volum d'ingressos segons el grup d'animal. Tot i que en general, en els darrers anys tots els grups mantenen una tendència positiva, havent-se vist incrementades les seves xifres d'ingrés, el grup de les aus és del que hem recepcionat la major diversitat d'espècies i el major nombre d'individus (Figura 1).

Els grups d'amfibis i invertebrats són bastant recents dins el registre històric, tenint-se dades només dels darrers 5 anys, pel que puguin passar despercebuts pel que fa al baix nombre d'ingressos (Figura 1).

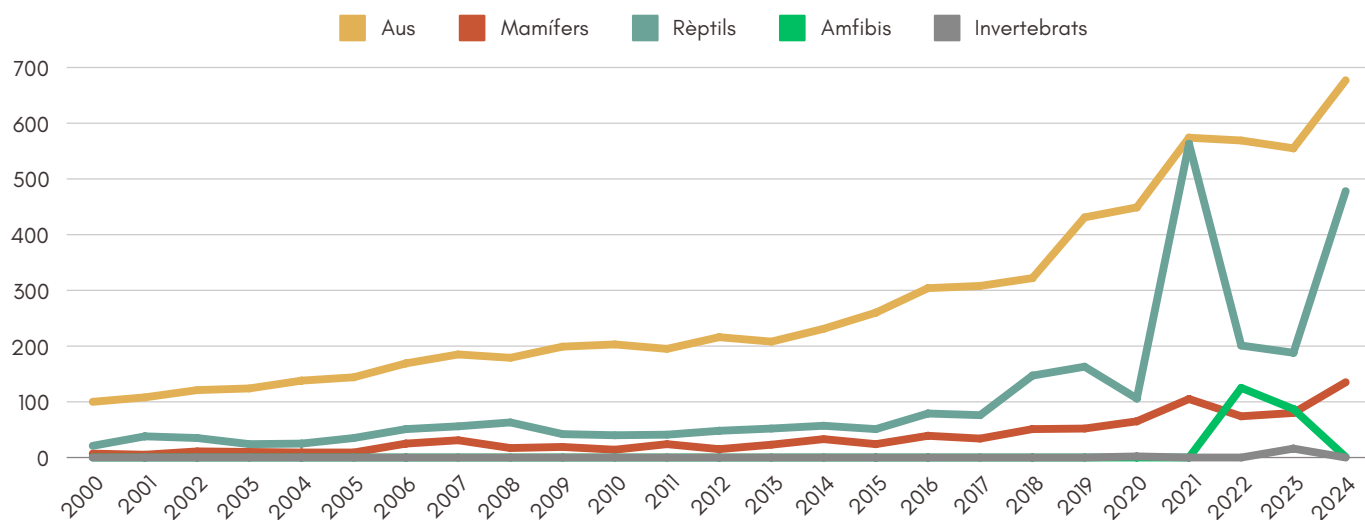

FIGURA 1.

Evolució del nombre d'ingressos (sense comptabilitzar les tortugues de terra provinents de la captivitat) agrupats pels principals grups ingressats: aus, mamífers, rèptils, amfibis i invertebrats des de l'any 2000 fins el 2024.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Via d'entrada

El 2024 han entrat **1.291 animals**, dels quals 1.220 han estat d'espècies silvestres i 71 d'exòtiques. La majoria dels avisos de fauna han estat a través de **particulars** (70.5%) i de les **policies locals** (15.4%) (Figura 2). Cal destacar que el volum d'entrades pels Agents de Medi Ambient (AMA) són de cadàvers dels quals es té sospita d'una mort no natural i se'ls hi practica la necròpsia, i que dels animals que entrega el Seprona són generalment decomisos. Les altres entrades, tot i ser minoritàries també són rellevants.

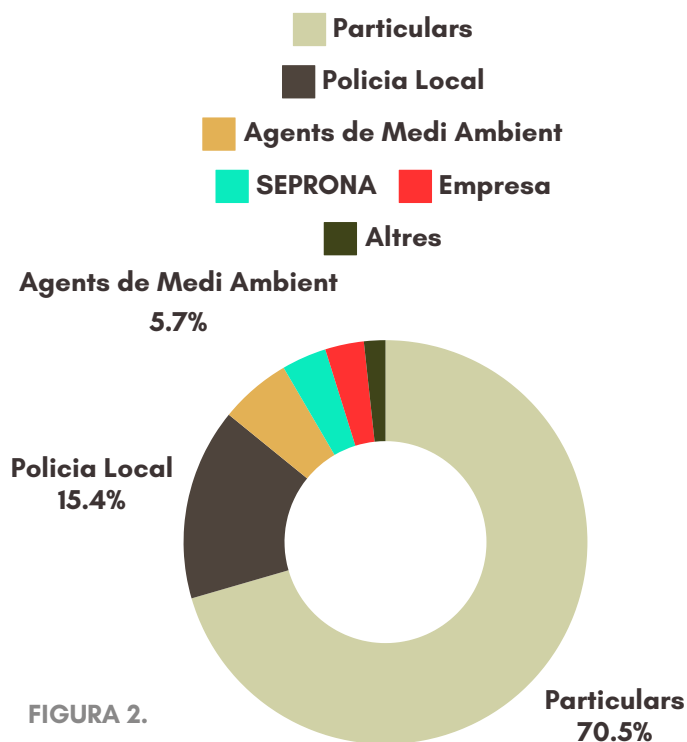

FIGURA 2.

Servei de recollida anual.

Ingressos mensuals

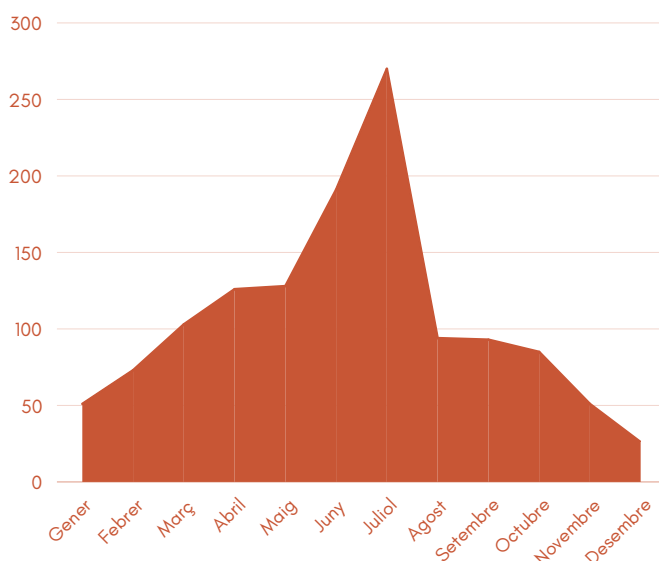

FIGURA 3.

Distribució de les d'entrades (1291) per mesos de l'any.

El volum d'entrades es veu força concentrat els mesos de juny i juliol (Figura 3), finestra estival que coincideix amb el **període de cria** de la majoria de la fauna de Menorca, i amb l'època de **major densitat turística**, fet que incrementa les probabilitats de troballa d'animals que requereixen assistència.

El **juny** es van tenir **dues puntes elevades d'entrades**, els dies 4 i 28, arribant a les 29 i 23 entrades respectivament. I el **juliol** també va coincidir amb **dos dies record d'entrades**, els dies 16 i 30 amb 69 i 38 ingressos respectivament.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Distribució per classes

FIGURA 4.

Percentatges d'ingressos d'espècies silvestres per classes i tendències d'increment o descens, respecte el 2023.

De les 81 espècies ingressades, 66 corresponen a fauna autòctona i 15 a espècies al·lòctones i domèstiques.

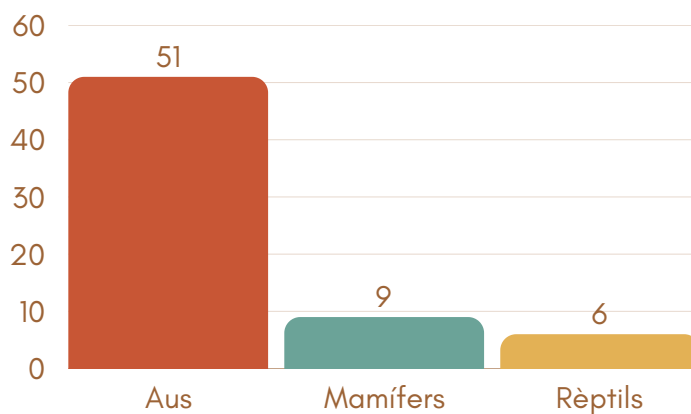

FIGURA 5.

Nombre d'espècies silvestres ingressades segons la classe.

A destacar de les espècies ingressades

Dels ingressos de l'any destaquen les següents dades:

- **Espècies rares o de difícil ingrés:** 1 grua (*Grus grus*), 1 moretó (*Aythya ferina*), un mussol emigrant (*Asio flammeus*) i una rata pinyada de peus grans (*Myotis capaccinii*).
- **Electrocucions:** 16 entrades dels quals només 2 ingressen vius però per lesions irrecuperables s'eutanasiaren. La resta són cadàvers entregats pels AMA que, gràcies a les necròpsies fetes, s'ha pogut determinar l'electrocució com a causa de la seva mort.
- **Hams/art de pesca:** 5 ingressos d'espècies d'aus marines protegides amb categoria vulnerable: 1 corb marí (*Gulosus aristotelis*) i 4 gavines corsa (*Ichthyophaga audouinii*).
- **Trampes de vasc/pega:** 6 ingressos dels quals 3 corresponen a petits rapinyaires, 1 xoriguer (*Falco tinnunulus*) i 2 mussolets (*Otus scops*).
- **Decomissos i captivitat:** respecte l'any anterior, els decomissos de tortuga mediterrània per part del SEPRONA han disminuït 2,7 vegades més, mentre que les cedides per tinença de particulars han augmentat un 20%.

A l'annex I, II i III es mostren els noms comuns i científics de les diferents espècies silvestres ingressades i apareixen classificades segons l'ordre al que pertanyen, així com el nombre d'individus que ha necessitat assistència de cada espècie, les principals causes d'entrada i la seva resolució, entre d'altres.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Municipis de procedència

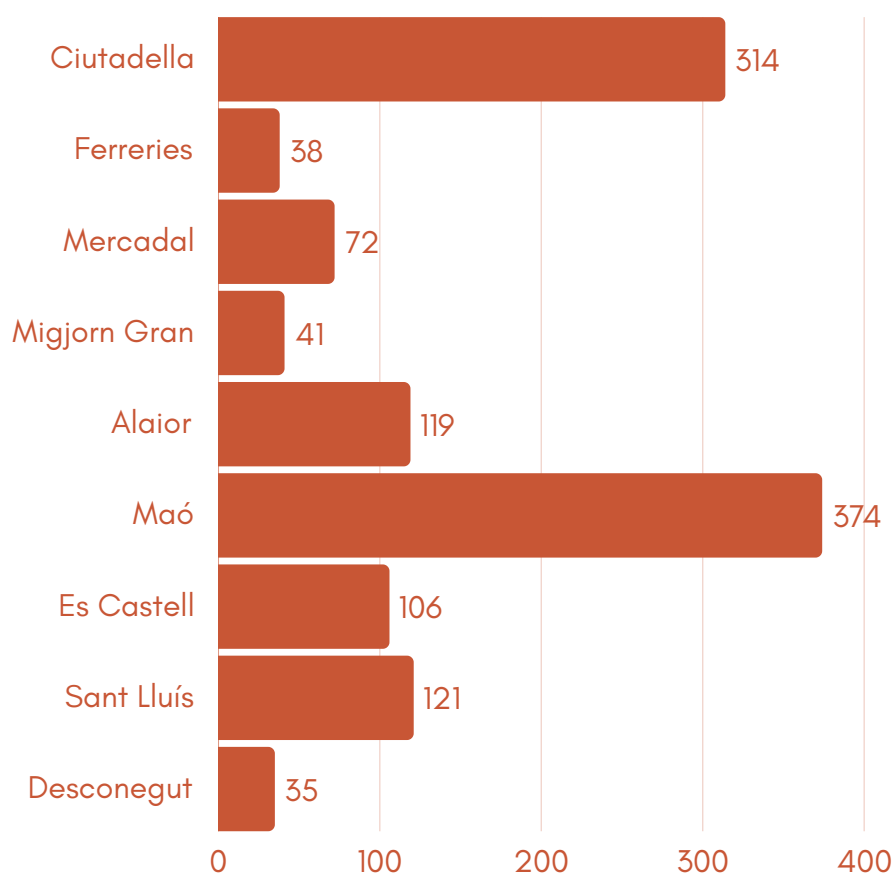

FIGURA 6.

Procedència municipal dels 1220 ingressos.

Els municipis més extensos de terreny insular, Maó i Ciutadella, són dels que en deriven més animals al CRFS Me cada any. El present any s'han rebut 374 i 314 entrades de silvestres respectivament, seguits dels municipis de Sant Lluís i d'Alaior, amb les 121 i 119 respectives entrades (Figura 6).

Els casos inclosos dins de l'apartat *Desconegut* són tots aquells dels quals no es tenen dades sobre la procedència dels animals ingressats.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés

Les principals causes d'ingrés d'espècies silvestres que il·lustra la Figura 7 han estat:

- La **captivitat** de **tortugues mediterrànies** (285) que es comptabilitzen juntament amb les decomisades (42), sumant un total de **327 exemplars**, un 6.5% menys respecte el 2023.
- L'entrada de **polls i cries**, ingressades tant en fases primerenques de desenvolupament (198) com més avançades, com a volanders (83), han suposat un increment del 7% respecte l'any anterior, arribant als 281 ingressos. No obstant, aquesta causa d'entrada fa referència a animals sense patologia associada, de manera que si analitzem la totalitat dels ingressats per l'edat, la xifra puja fins als **655 ingressos** (els quals 373 es troben classificats dins altres causes), havent-se gestionat un total de 372 polls d'aus (la majoria de passeriformes), 234 cries i juvenils de rèptils (principalment tortugues de terra) i 49 cries de mamífers (fonamentalment d'ericons).
- Per lesions com a conseqüència d'un **traumatisme desconegut** (139), afectant principalment a les aus (117).

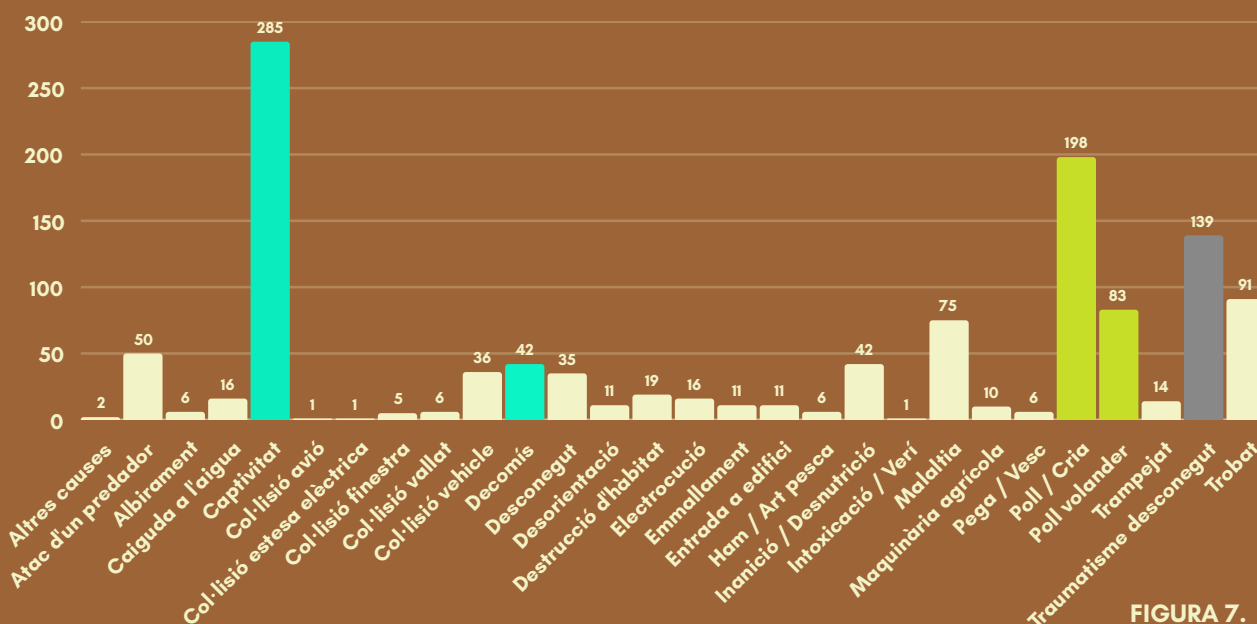

FIGURA 7.

Nombre d'animals silvestres ingressats segons la causa d'entrada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de polls i cries

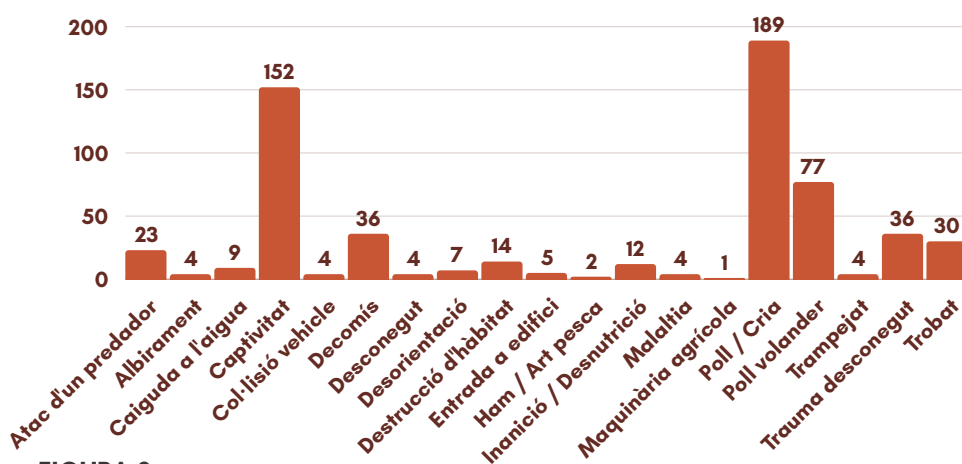

FIGURA 8.

Nombre de polls i cries silvestres ingressats vius (613 dels 655 ingressats en total) segons la causa d'entrada al CRFS Me.

Sense tenir en compte les causes de *Poll/cria* i *Poll volander*, ni *Captivitat* i *Decomis* per tractar-se només de tortugues de terra (cries i juvenils), s'observa com les altres causes d'ingrés que acumulen major volum d'entrades de polls i cries han sigut, en ordre descendent (Figura 8):

- **Traumatisme desconegut** (36): afectant principalment a esplugabous, gavines, pardals i tords.
- **Trobat** (30): majoritàriament tortugues de terra sanes trobades per particulars a camins i zones ajardinades.
- **Atac d'un depredador** (23): la majoria han estat provocats per moixos i han afectat a 4 espècies protegides.
- **Destrucció de l'hàbitat** (14): fa referència a la destrucció de nius de pardals i de rata cellarda, com va ser el cas de l'ingrés d'una ventrada sencera amb la mare i tot per la destrucció del seu niu.
- **Inanició/Desnutrició** (12): solen ser individus juvenils en fase de dispersió, que es troben en ple procés d'aprenentatge de tècniques d'alimentació, com ara aus marines i petits rapinyaires.

D'entre els polls ingressats, l'ordre més voluminós és el dels passeriformes (Figura 9), on les espècies més predominants són els pardals i els tords, seguit dels apodiformes (falzies) i dels columbiformes (tudons i tórtres). Tot i que si posam l'enfoc en el grup dels rapinyaires (el qual engloba els ordres d'accipitriformes, falconiformes i strigiformes) veim com la representació és més elevada que en els dos ordres anteriors, arribant a les 54 entrades (Figura 9).

Ordre	Nombre de polls
Accipitriformes	10
Anseriformes	12
Apodiformes	42
Charadriformes	17
Colombiformes	38
Falconiformes	23
Passeriformes	178
Strigiformes	21

FIGURA 9.

Nombre de polls ingressats dels ordres més abundants.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - rapinyaires

Les 3 causes principals d'ingrés són (Figura 10):

- **Traumatisme desconegut** (20.9%): afecta tant als de petita envergadura (8 xoriguers i 6 mussolets), com als de mitjana (*A.flammeus* i òliba) i gran envergadura (arpella, falcó, soter i milà).
- **Polls** (21.8%): principalment de mussols (10), xoriguers (7) i òlibes (5).
- **Trampejat** (12.7%): exemplars migrants caiguts en trapes de l'aeroport. Han estat 1 arpella i 13 xoriguers.

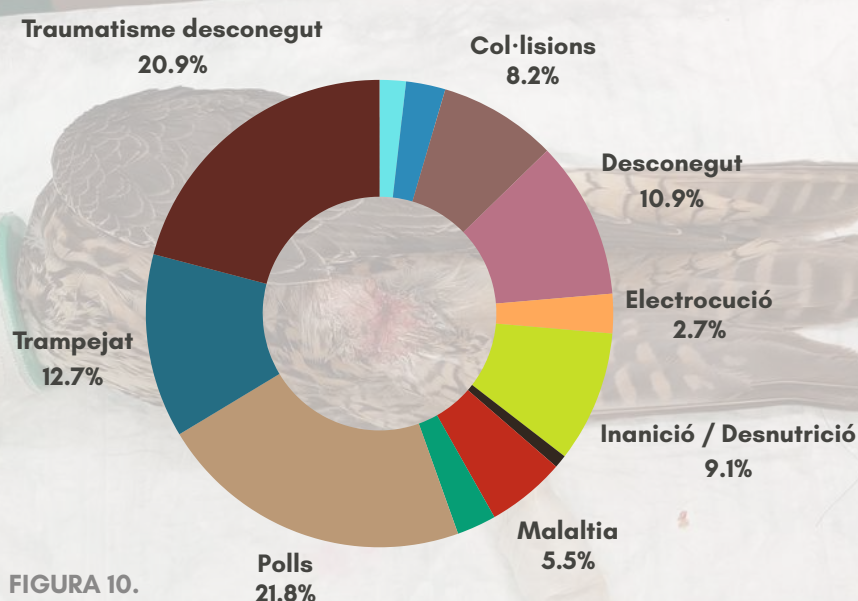

FIGURA 10.

Principals causes d'entrada dels 118 rapinyaires al CRFS Me.

D'altra banda, cal destacar també els següents casos:

- **Electrocucions:** determinades a partir de les necròpsies fetes a cadàvers lliurats pels AMA.
- **Pega/vesc:** a un xoriguer (Figura 11) i 2 mussols atrapats amb trapes de vesc per a rosegadors i insectes.
- **Intoxicació/verí:** a un exemplar d'òliba que provenia del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

FIGURA 11.

Xoriguer (*F.tinnunculus*) atrapat a una trampa de vesc per a rosegadors.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - marines

La majoria de les espècies d'aus marines es troben **amenaçades** principalment per les **captures accidentals** amb arts de pesca. Com a conseqüència, **moltes es troben sota una categoria de protecció autonòmica, estatal i europea**.

De les espècies ingressades al CRFS Me, la seva casuística principal a destacar, tal vegada no pel nombre d'entrades però sí per l'impacte ocasionat a les poblacions, seria (Figura 12):

- **Desorientació** (9.1%): afecta sobretot a polls volanders de virot gros i petit per l'efecte de la contaminació lumínica.
- **Electrocucions** (9.1%): afecta a gavines que quan estan banyades i es volen posar a una torre, s'arriben a electrocutar per conducció, per proximitat al cablejat, sovint sense arribar a tocar-los.
- **Ham/art pesca** (7.6%): la modalitat de pesca del curricà és la principal causa d'ingrés d'espècies com els corb marins i les gavines corsa (Figura 13).
- **Malaltia** (15.2%): des de fa uns anys, els quadre de paràlisi de gavines comença a ser preocupant, ja que no es té clar l'origen que els hi causa. Amb pautes de repòs i rutines d'hidratació es solen recuperar.

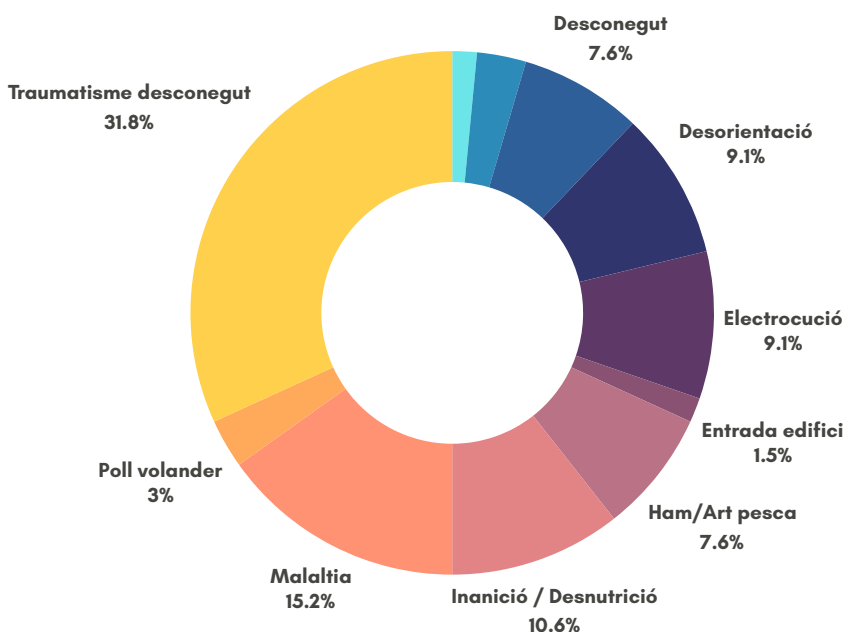

FIGURA 12.

Principals causes d'entrada de les 70 aus marines al CRFS Me.

FIGURA 13.

Gavina roja (categoria vulnerable) amb un ham al bec (foto esquerra).

Radiografia de corb marí amb 2 hams, un a l'esòfag i l'altre a la pota dreta (foto dreta).

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés d'aus - passeriformes

La principal causa d'ingrés dels passeriformes és la de **polls** (principalment de pardals, tords negres i verderols), ja que en època de cria la gent es troba amb pollets que han sortit del niu i els recullen pensant que estan perduts o són orfes, malgrat i que en la majoria dels casos els progenitors s'hi troben per la zona o han anat a cercar aliment per donar-los-hi (Figura 14). Seguidament, ve el **traumatisme desconegut** (Figura 14). Aquesta causa d'entrada de normal ja té un mal pronòstic, però en aquest grup es complica exponencialment per la dificultat en la seva manipulació en les rehabilitacions i les limitacions quirúrgiques, donada la fragilitat i mida reduïda de l'esquelet ossi.

Les **malalties** també suposen una difícil recuperació, ja que són animals molt nerviosos i molt sensibles a l'estrès, per tant, la constant manipulació per l'aplicació de tractaments els impacienta molt, fet que sovint fa que s'agreugin les lesions que ja presentaven (Figura 14).

En menor proporció, hem tingut entrades per la **destrucció de l'hàbitat**, que fa referència a nius que són destrossats en feines de jardineria i manteniment de cases i finques, i les **col·lisions**, sobretot amb vidrieres i vehicles, ja que sovint els impactes són mortals o els hi provoquen lesions medul·lars irrecuperables (Figura 15).

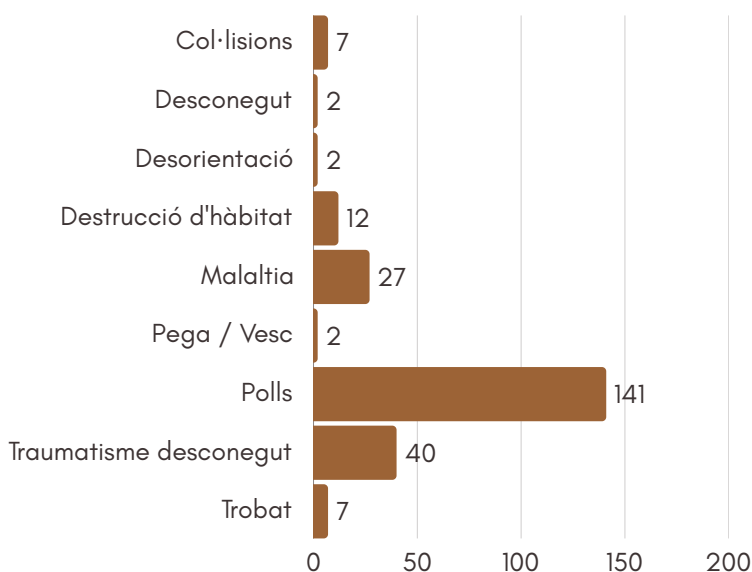

FIGURA 14.

Principals causes d'entrada dels passeriformes al CRFS Me.

FIGURA 15.

Oriol que acaba de patir una col·lisió amb una finestra d'una casa.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Principals causes d'ingrés de mamífers

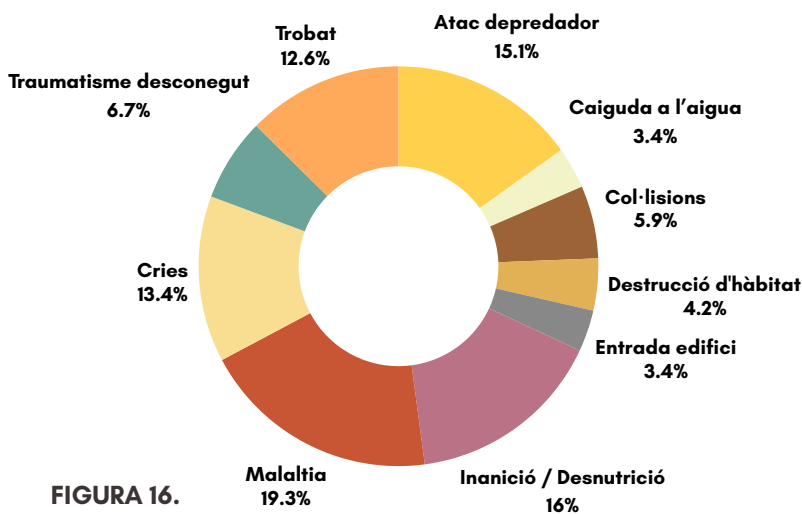

FIGURA 16.

Principals causes d'entrada dels mamífers silvestres al CRFS Me.

D'entre els mamífers, els eriçons solen ingressar per **malaltia (19.3%)** i **inanició (16%)** (Figura 16), sobretot quan finalitza l'hivern, solen ingressar amb quadres clínics de pneumònia i fortament parasitats que els deriven a patir una desnutrició severa per una reducció de la capacitat de mobilitat corporal i debilitat genèrica.

Els ingressats per **atacs de depredadors (15.1%)** (Figura 16) han estat eriçons que presentaven generalment ferides profundes a la nuca i a l'esquena per les mossegades de cans.

Els quiròpters solen ingressar per entrades a edificis, caigudes a l'aigua, trobats al carrer o per traumatismes desconeguts. Les rates cellardes, en canvi, han ingressat de cries i per la destrucció dels seus nius.

Principals causes d'ingrés de rèptils

Deixant al marge les tortugues de terra que ingressen per la seva tinença (captivitat i decomís), arribant a suposar fins el 73% d'entrades (Figura 17), altres causes que afecten a aquests animals són els **atacs de depredadors** (principalment de cans), l'espòròdica **trobada** d'elles per camins i zones enjardinades que sobta a la gent i els **traumatismes desconeguts**. També la **maquinària agrícola**, com les desbrossadores, que causen greus fractures a les closques. Les tortugues d'aigua ingressen sovint per la confusió de la gent amb tortugues exòtiques.

Les serps, en canvi, ingressen perquè els particulars les troben a la seva finca i s'alarmen, tot i tractar-se d'espècies autòctones de l'illa i inofensives (no presenten verí) i que efectuen control biològic sobre les poblacions de petits rosegadors. També per caure a piscines/safareigs o per ferir-les amb maquinària agrícola.

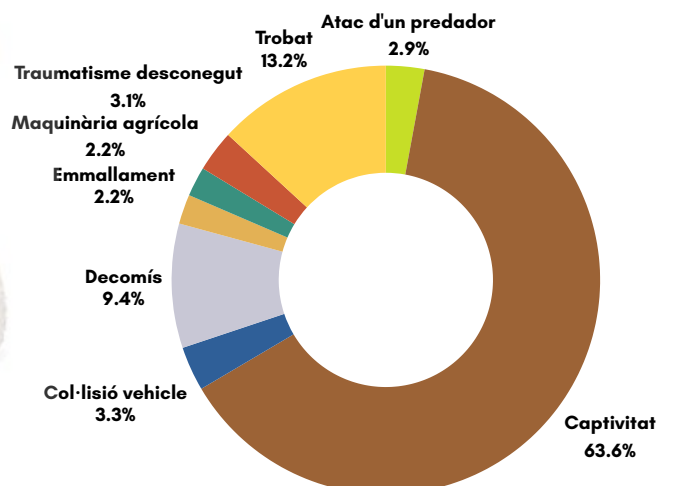

FIGURA 17.

Principals causes d'entrada dels rèptils silvestres al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos

Dels 1220 animals silvestres ingressats, el 34% s'han pogut recuperar i alliberar.

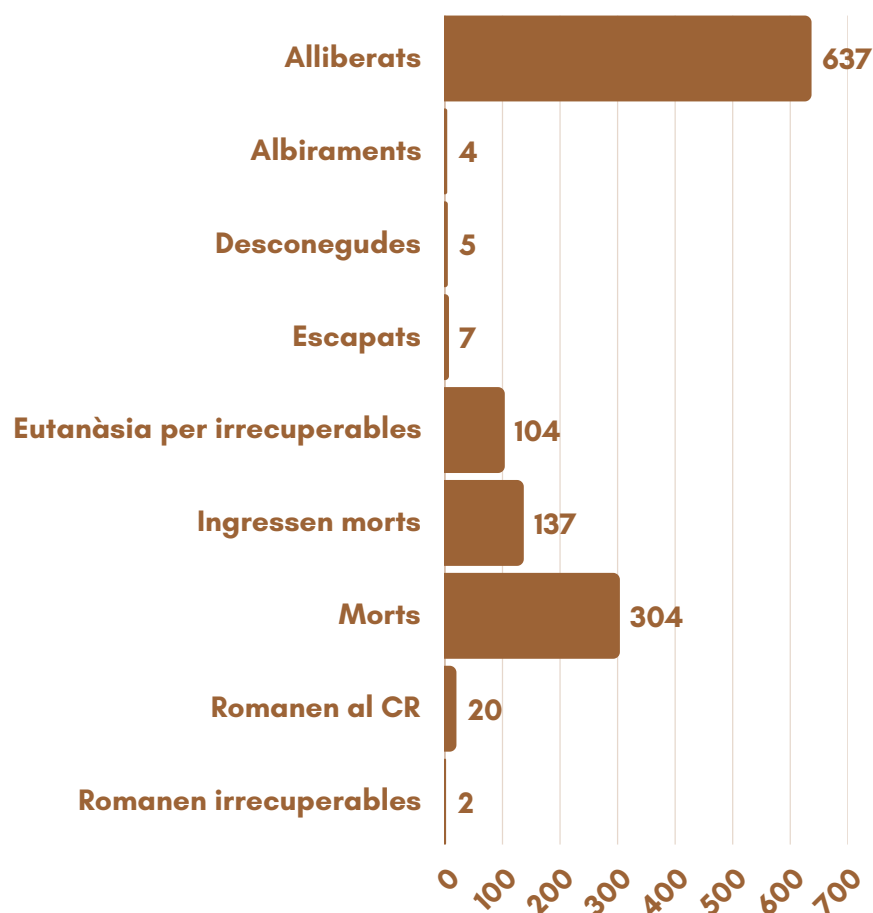

FIGURA 18.

Resolucions de la fauna silvestre ingressada al CRFS Me.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - alliberats

S'han pogut **alliberar 637 animals** (Figura 18), dels quals si descomtam les tortugues mediterrànies provinents de la captivitat i decomisades, ja que són exemplars sense patologies associades, han estat un total de **316 animals**. En conjunt representa un 9% menys respecte a l'any anterior. Aquesta diferència però no reflecteix la realitat, atès que es deu a que el 2023 es va comptabilitzar el rescat de 85 calàpets de piscines hoteleres i enguany, tot i haver-se efectuat 3 actuacions de rescats, no es van poder registrar els individus.

Les causes d'ingrés sovint són complexes de tractar, i afecten de manera diversa en funció del grup.

Les més complexes a tractar i que han requerit de major atenció i dedicació han estat (Figura 19):

- **Polls i cries.** Hem criat i alliberat 145 exemplars que han ingressat de poll/cria, volander i per destrucció del seu hàbitat (nius). Els principals polls afectats han estat espècies de passeriformes (pardals, tords negre, cabots), de rapinyaires (xoriguers, mussols, òlibes i milans) i de falzies. De mamífers, eriçons i rates cellardes.
- **Col·lisions i traumatismes desconeguts.** Afectant a petits rapinyaires (mussols), passeriformes, gavines, eriçons i tortugues de terra.
- **Atac depredador.** Principalment de depredadors domèstics, afectant predominantment els moixos a passeriformes i ratapinyades, i els cans a tortugues i eriçons.
- **Malaltia.** Destacam el cas de les gavines que han ingressat amb quadres de paràlisi corporal parcial i completa.
- **Hams/art pesca.** Sovint requereixen de cirurgia per extreure els hams que les aus marines han ingerit, principalment corb marins i gavines roja.
- **Pega/vesc.** Sol passar en aus (passeriformes i rapinyaires petits) i resulta molt costós retirar els productes adherits al plomatge sense fer-lo malbé. S'han pogut alliberar un mussol i un verderol.

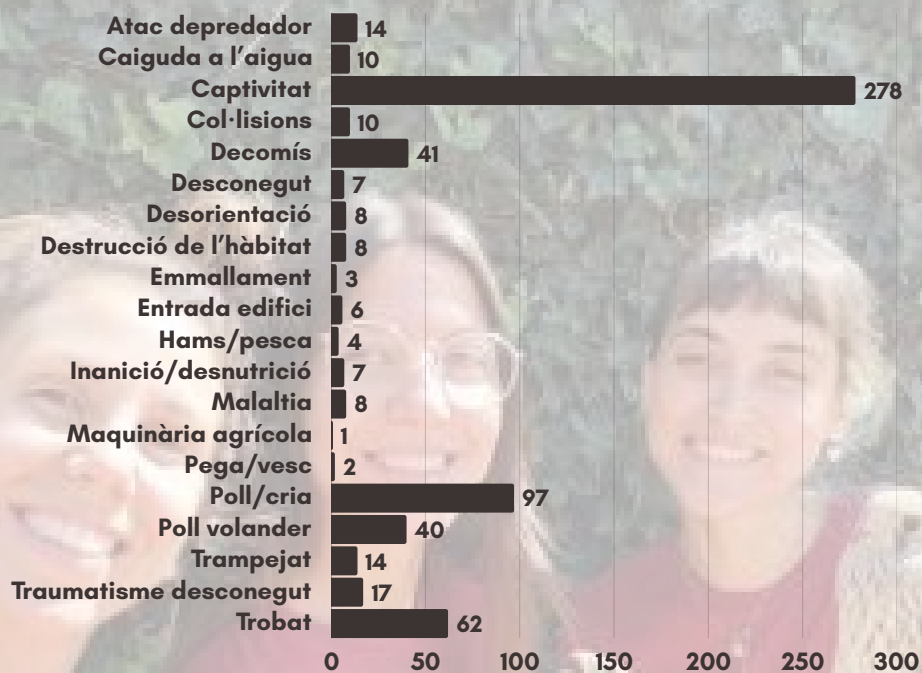

FIGURA 19.

Causas d'ingrés dels animals alliberats.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - baixes per eutanàsia per lesions irreversibles i morts al CR

Malauradament, no tota la fauna que ingressa arriba a recuperar-se. 304 animals s'han mort durant el procés de recuperació i 104 s'han hagut d'eutanasiar per lesions irreversibles (Figura 18). Existeix una **correlació inversa** entre la **finestra temporal de l'accident/patologia** i la **finestra temporal d'ingrés** de l'animal al CRFS Me, complicant-se el pronòstic quan més temps fa que l'animal ha patit l'accident i no ha pogut ser tractat d'immediat.

Les **col·lisions**, amb objectes coneguts (7.3%) o desconeguts (28.5%), sovint provoquen **fractures o luxacions** en els animals que són complexes de tractar, especialment en les aus (Figura 20). Factors com que les fractures (o luxacions) no siguin recents, que siguin obertes (l'exposició òssia aèria sovint va associada a una infecció que també s'ha de tractar), que siguin simples o astellades (ossos fragmentats i/o esmicolats), dificulta molt la cirurgia i les probabilitats de recuperació. L'**atac de depredadors** domèstics (8.1%) també ocasionen lesions letals, sobretot en petits passeriformes (Figura 20).

Pel que fa als **polls i cries** que ingressen i acaben morint, influeix molt també el temps que fa que no han estat alimentats, l'estona d'exposició al Sol, la deshidratació, l'impacte rebut en la caiguda del niu, si els ha atacat algun depredador (moixos i cans), si les persones que els troben els han alimentat amb una dieta errònia, etc. Tot plegat, en funció de la condició corporal i nutricional amb la que ingressen, i dels factors anteriors, es fa possible o es complica extremadament la seva criança i recuperació.

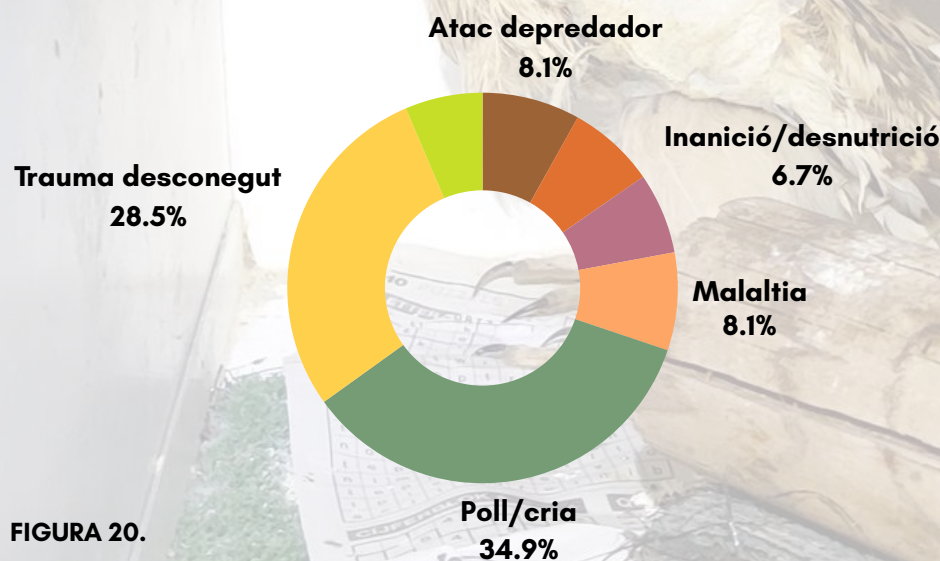

FIGURA 20.

Principals causes d'entrada dels animals morts o eutanasiats.

FIGURA 21.

Tudó que ha col·lisionat amb una finestra.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Resolucions dels ingressos - Ingressen mort

El 49% dels 137 animals que han ingressat morts (Figura 18) han estat cadàvers que els AMA han recollit i entregat al CRFS Me per a poder-se fer les necròpsies.

De les necròpsies fetes per la veterinària del COFIB de Mallorca, es destaquen les següents causes de mortalitat (Figura 22):

- **Electrocucions:** 6 gavines, 5 corbs, 2 milans i un tudó.
- **Inanició/desnutrició:** 3 milans, un corb marí i un soter.
- **Malaltia:** afectant a tot un col·lectiu d'estornells que es van trobar morts.
- **Traumatisme desconegut:** 3 estornells i 2 milans.
- **Causa de la mort indeterminada:** 7 milans, un falcó, una òliba i una fotja. No es va poder determinar la causa de la mort per l'estat de descomposició avançada dels cadàvers.
- **Altres:** atac depredador (corb marí), caiguda a l'aigua (sebel·lí), col·lisió vehicle (milà) i trobat (tortuga mediterrània).

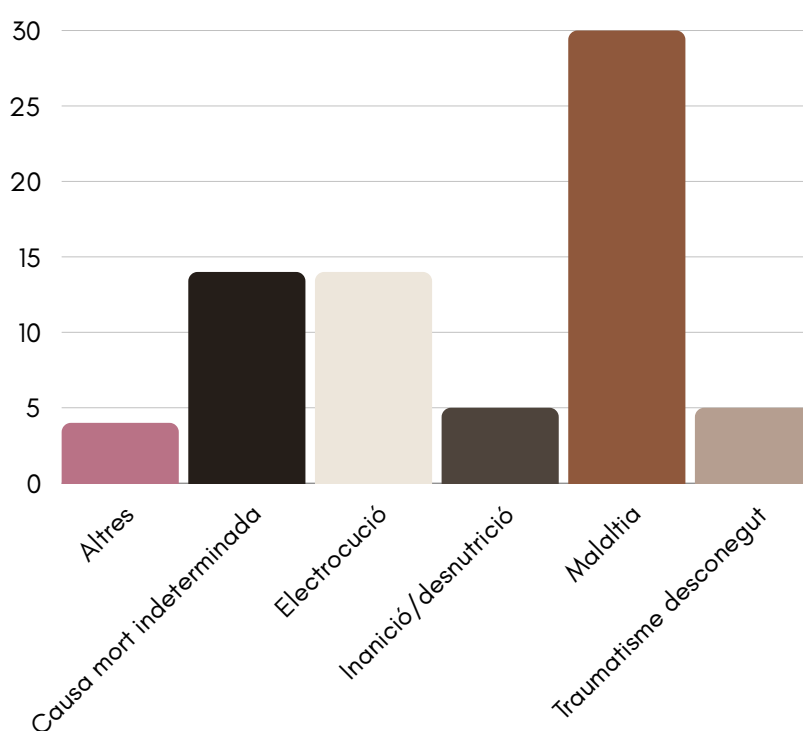

FIGURA 22.

Causes de defunció dels cadàvers determinades a partir de necròpsies.

Romanen al CR

Encara romanen 22 animals al CRFS Me, 20 tortugues mediterrànies que es recuperen de fractures a les closques i 2 exemplars irrecuperables, un falcó i una tortuga de terra.

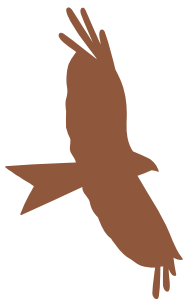

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Marcatge

Les **aus** que s'alliberen s'anellen totes, a excepció de quan no es disposa d'anella específica donada la raresa i excepcionalitat del seu ingrés, dels exemplars que han escapat o bé d'alguns passeriformes criats pel programa de voluntariat de cria a casa, el qual, en funció de la distància de la vivenda respecte al CRFS Me es valora no anellar per evitar episodis d'estrès. Enguany, gràcies a la col·laboració del departament de Medi Ambient del Consell Insular de Menorca, hem pogut marcar amb emissors a 2 polls de milà que han estat criats al CR.

FIGURA 23.
*Milà volander
amb marca
emissora
satel·lital
cedida pel
CIME.*

FIGURA 24.
*Corb marí
anellat amb
anells
metàl·lica.*

Dels **mamífers** que s'alliberen, només es marquen els eriçons amb microxips. La resta de mamífers com ara les espècies cinegètiques (conills), petits carnívors (marts i mostels), insectívors (quiròpters) i rosegadors (rates cellardes), s'alliberen sense marcar principalment per 2 motius: manca de recursos o per no intercedir en estudis poblacionals de grups de recerca que marquen amb metodologia pròpia.

Dels **reptils** que s'alliberen, s'empra com a tècnica de marcatge la fotoidentificació en tortugues de terra i d'aigua. Els ofidis i els lacèrtics són alliberats sense marcar.

2. CENTRE DE RECUPERACIÓ

Resum dels ingressos 2024

Ingressos fauna silvestre

Dades d'espècies amenaçades

Espècie	Categoria	Alliberat	Ingressa mort	Mort al CR	Irrecuperable eutanàsia	Traslladat a un altre CR	Total
<i>Calonectris diomedea</i>	VU	3					3
<i>Caretta caretta</i>	VU	2				18	18
<i>Emys orbicularis</i>	VU	2	2				4
<i>Gulosus aristotelis</i>	VU	2	3	2			7
<i>Ichthyaelus audouinii</i>	VU	3		1	2		6
<i>Milvus milvus</i>	EN	3	16	1	1		21
<i>Myotis capaccinii</i>	EN	1					1
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	VU			2			2
<i>Physeter macrocephalus</i>	VU		1				1
<i>Puffinus mauretanicus</i>	EN	2		1			3
TOTAL							66

FIGURA 25.

Espècies catalogades com “En Perill d’Extinció” (EN) i “Vulnerable” (VU) segons el Llistat RD 139/2011 i que apareixen al Catàleg Balear d’Espècies Amenaçades.

Les tortugues marines han estat rescatades en primera instància pel personal del CRFS Me amb ajuda i col·laboració dels Agents de Medi Ambient i policia portuària, però han estat traslladades a Fundació Palma Aquàrium de Mallorca per a la seva rehabilitació, atès que són els que assumeixen la competència de recuperació de la fauna marina a les illes Balears.

